

Till
Stadsbyggnadskontoret
Diarienummer 2010-11401-51
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Remissvar på *Arkitektur Stockholm. En strategi för stadens gestaltning.*
Samrådsförslag juni 2011. Diarienummer 2010-11401-51

Samfundet S:t Eriks uppgift är bland annat "att väcka intresse för bevarande av stadens ur historisk, topografisk, konstnärlig eller kulturell synpunkt värdefulla kultur- och naturminnesmärken", samt "att verka för tillgodoseende av historiska och konstnärliga krav vid stadens omdaning och utveckling".

Samfundet ser positivt på stadsbyggnadskontorets ambitioner att utveckla en strategi för stadens gestaltning.

Samfundet instämmer i Stadsbyggnadskontorets definition av arkitektonisk kvalitet: "Arkitektonisk kvalitet [...]: en byggnad, park- eller gatumiljö ges en medveten gestaltning med utgångspunkt i platsens förutsättningar och där estetik, funktion och teknik samspelar och bildar en helhetslösning. En byggnad eller miljö av hög kvalitet ska berika stadsmiljön och tillföra stadsbilden mervärden." Samfundet anser att det är särskilt viktigt att platsens förutsättningar tas som utgångspunkt för Stockholms fortsatta utveckling.

Arkitektur Stockholm. Stadsbyggnadskaraktärer finns ännu inte att tillgå. I det dokumentet avses stadens värden och de olika stadsbyggnadskaraktärerna med riktlinjer för den fortsatta planeringen att redovisas mer detaljerat. Att "De kulturhistoriskt värdefulla stadsdelarna och områdena samt förhållningssätt vid detaljplanering och bygglovgivning ska redovisas först i *Arkitektur Stockholm – Stadsbyggnadskaraktärer*" gör att *Arkitektur Stockholm. En strategi för stadens gestaltning* blir svår att bedöma, därtill kommer att riktlinjerna bitvis är luddigt formulerade. Det är önskvärt att båda dokumenten presenteras samtidigt.

Arkitektur Stockholm. En strategi för stadens gestaltning hänvisar upprepade gånger till såväl Översiktsplanen som Byggnadsordningen utan att det direkt anges. Samfundet anser att Byggnadsordningen är ett viktigt strategidokument som även fortsättningsvis bör ligga till grund för stadsbyggandet i Stockholm.

Samfundet instämmer i följande ställningstaganden och riktlinjer:

- "En viktig förutsättning för en omvandling av de stadsdelar som anges som tyngdpunkter i översiktsplanen är att en stadsbyggnadsstrategi formuleras med utgångspunkt ur varje stadsdels specifika förutsättningar och kvaliteter."
- "Många av de berörda stadsdelarna har stora kulturhistoriska värden. Vid förtätningar med ny bebyggelse är det därför viktigt att utgå från varje stadsdels unika karaktär och kvaliteter."
- "Genom tillägg av ny arkitektur av hög kvalitet, som speglar sin samtid och tolkar Stockholms unika värden, kan staden tillföras nya årsringar som berikar vår stad och utvecklar vårt kulturhistoriska arv."

- “De offentliga byggnaderna har ett stort symbolvärde och spelar en viktig roll för stadens identitet. Berörda förvaltningar och bolag har därför ett ansvar i upprätthållandet av god kvalitet i byggandet, vårda stadens byggnadsbestånd och verka för nyskapande arkitektur som kan tillföra mervärden i stadsmiljön.”

Följande ställningstaganden i stadsbyggnadskontorets strategi för gestaltning vill Samfundet S:t Erik ska väga tungt i den fortsatta behandlingen:

- “Vid förtätningar bör gestaltningen av ny bebyggelse utgå från befintliga kvaliteter, förutsättningar och samband med den övriga staden. Ny bebyggelse utformas så att den blir tydligt urskiljbar i stadsbilden.” – Dock bör ny bebyggelse snarare vara avläsbar än tydligt urskiljbar.
- “Stockholms naturlandskap med dess starkaste element: de tre arkipelagerna, förkastningsbranterna, sprickdalarna, stockholmsåsen samt de gröna kilarna och stråken, utgör utgångspunkten för Stockholms fortsatta utveckling.” Samfundet vill betona vikten av detta. Formuleringar som: “I vissa lägen kan det mest effektiva markutnyttjandet vara att pröva ny bebyggelse i mindre värdefulla grönområden” och “I mindre värdefulla grönområden kan bättre kopplingar mellan stadsdelar åstadkommas genom ny bebyggelse.” väcker en oro för att stadens gröna kilar inte värnas tillräckligt.
- “Kompletteringsbebyggelse i goda kollektivtrafiklägen ska prioriteras och marken ska utnyttjas så effektivt som möjligt, till exempel genom att återanvända redan exploaterad mark för nya ändamål.”
- “Nya vägar och trafiktekniska anläggningar ska ges en medveten gestaltning av hög kvalitet och integreras i stadslandskapet och betraktas som en del av stadens offentliga rum.”
- “Om staden tydliggör sina ambitioner, planer och program i tidig dialog skapas [...] också förutsättningar för goda samtal om stadsutveckling och arkitektur i Stockholm.” En sådan dialog kan bli en bra utveckling av den demokratiska processen.

Arkitektur Stockholm är rikt illustrerat med bilder. För att de ska kunna fylla någon uppgift som referenser behöver de kompletteras med bildtexter som visar syftet med bildvalet. För att kunna förstå *Arkitektur Stockholm. En strategi för stadens gestaltning* som ett fristående dokument är det nödvändigt att “Strategiska områden i centrala Stockholm” samt “Tyngdpunkter i Stockholms ytterområden” som refereras till från Översiktsplanen namges och finns utpekade på en karta.

Samfundet S:t Erik anser att Stockholms nuvarande höjd- och volym skala ska tas som utgångspunkt vid utvecklingen av Stockholm och att detta tydligare ska formuleras i riktlinjerna. Högre bebyggelse kan dock vara motiverad i de i Översiktsplanen formulerade tyngdpunkterna Kista, Vällingby, Spånga, Brommaplan, Farsta, Fruängen och Älvsjö. Samfundet anser att riktlinjerna ska förtydligas och då särskilt med betoning på att värna stadssiluetten, de gröna kilarna, vattenrummen och stränderna. Samfundet anser också att Byggnadsordningen ska uppdateras och fortsätta att gälla som ett dokument kopplat till Översiktsplanen.

Stockholm den 20 september 2011

Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Post- och besöksadress	Telefon	Telefax	E-mail	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	08-21 90 97	samfundet.st.erik@telia.com	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950
www.samfundetsterik.se						